

הדר"ג	צאת השבת
בני ברק	5:19
אלעד	5:12
ביתר	5:04
י-ם	5:04
ק"ג	5:21

נדברה נא

בס"ד | יו"ל ע"י קהל עדת חסידי נדבורנה בארה"ק | קרית נדבורנה

באור פני מלך

פנינים יקרים ואמרות טהורות, מלוקטים מדב"ק של כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ד' לעשות אותם.

מפרשי התורה מדקדקים בפסוק זה, שאחר שבא לצוות על השביתה ביום השבת מכל ל"ט המלאכות, א"כ היה ראוי לומר אלה הדברים אשר צוה ה' שלא לעשות אותם, כי ציווי זה הוא רק בשב ואל תעשה, שישבות האדם ולא יעשה כל מלאכה.

ובילקוט שמעוני בריש פרשתינו איתא "ויקהל משה וכו' אמר הקב"ה עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו

ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לבני ישראל דברי תורה איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני". יש להבין למה בחר הקב"ה להשמיע ענין זה של לימוד תורה ברבים, דוקא בצוותו על השבת ולא בשאר מצוות.

ונראה לרמז כאן יסוד אחד, והוא גודל מעלת זיכוי הרבים, שיהא כל אחד דואג אף עבור הזולת, ועושה מעשים לזכות את ישראל. כי הנה במשה רבינו ע"ה מצינו שהיה

דואג ושוקד עבור טובת הכלל, כדאשכחן דאף בהיותם במצרים התקין להם משה לישראל שיהיו שובתים ביום השבת כדאי' במדרש (שמור' א, כ"ח) שמשמע"ה השתדל אצל פרעה שיתן לישראל יום אחד למנוחה, וכשהסכים פרעה לדבריו הלך משה ותיקן להם את השבת למנוחה. וביום השבת שהיו נחים מעבודתם היו נקהלים יחדיו והיו לומדים במגילות שהיו בידם (כמבואר במדרש שם ה', י"ח). ומבואר מזה שדאגותיו של משה רבינו היו נתונות על אודות טובת הכלל.

ובזה נראה לבאר דברי הילקוט, שהקב"ה ציוו למשה רבינו להקהיל קהילות גדולות בשבת ולדרוש לפנייהם ברבים "כדי שילמדו ממך דורות הבאים", הלימוד שיש לדורות הבאים ללמוד, הוא 'ממך', שלא יחשוב אדם רק על עצמו, אלא שיהיה דואג עבור הכלל כולו, כמו שעשה משה רבינו במצרים אודות מצוות שבת שרצה לזכות את ישראל. וממילא מובן מפני מה נרמז זה דווקא כאן במצוות שבת, כי מזה יהיה בנין אב לכל הדורות הבאים, כשם שמשנה רבינו דאג עבור טובת הכלל ותיקן להם במצרים את יום השבת למנוחה, כך ראוי לכל אחד לשים

עיקר מחשבותיו על אודות טובת הכלל.

והשתא אתי נמי שפיר לישנא דקרא "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם", ולא אמר 'שלא' לעשות, כי נתכוין בזה לצוות על הענין המדובר שיהיו משתדלים עבור טובת הכלל, וכלפי זה ודאי שייך לומר אשר צוה ה' לעשות אותם, כי מצוה זו היא בקום ועשה.

כל אדם זוכה לקיים מצוות זכירת שבת עפ"י מדרגותיו

עוד יש לומר ביאור הלשון 'אלה הדברים אשר ציווה ה' לעשות', ולא אמר

'שלא' לעשות, דהנה מלבד ל"ט מלאכות שנצטוו לשבות מהם בשבת, שעליהם אמנם ראוי הלשון 'שלא' לעשות, איכא נמי מצוה נוספת בשבת היוצאת מן הפס' (שם כ, ח) "זכור את יום השבת לקדשו", והיא מצוות עשה. והנה, חלק ה'לא תעשה' דשבת אינו שייך אלא במעשה, משא"כ חלק ה'עשה' שייך לקיימו אף במחשבה, דנצטוו להיות דבוקים בקדושת השבת, ולקדשה ולזכרה תדיר, ושתהא תכליתה, שהיא האמונה בהבחי' ש

ובמעשה בראשית, ניצבת לנגד עיניו, ודביקות זו עיקרה במחשבה. וכמו"כ יש חילוק ביניהם, כי חלק ה'ל' שייך בין כל ישראל בשווה, משא"כ חלק הזכירה כל אדם מקיים כפי מעלתו ומדרגתו, כי לא הרי השגותיו של זה כהשגותיו של זה.

ויש לומר שב' אלו, הן מצוות ה'ל' והן מצוות העשה, נרמזו בכתוב דידן. באומרו 'אלה הדברים', רמז על ל"ט מלאכות האסורות בשבת, והם חלק הלא תעשה דשבת, ובאומרו 'לעשות אותם', בא לרמז על חלק העשה דשבת, לזכרה ולהיות דבוק בקדושתה אף במחשבה.

ולהלן מבאר הכתוב את חילוקי הדרגות דאיכא בין הני תרי ענינים, 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי קודש יהיה לכם', רמז לן על מצוות ה'ל' לשבות ממלאכה בשבת, וע"ז אמר 'לכם', רצ"ל, לכל ישראל בשווה, דבדרגה זו שווים בה כל ישראל כאמור, וממשיך הכתוב ואומר 'שבת שבתון לה', לרמז על מצוות עשה דשבת, אשר היא 'לה', דהיינו, שרק להשי"ת ניכר וידוע כמה האדם נוהר בקיום מצוה זו, וכמה דבוק הוא במחשבתו בקדושת השבת ובאמונת השי"ת.

מטבע של אש

רבים תמחו על דברי המדרש (תנחומא ח') שנתקשה משה במחצית השקל עד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש, וכי מה קשה כל כך במצוה זו, כלום לא ראה משה מטבע מעודו?

אלא, מבארים הספרים הקדושים, משה רבינו התקשה הכיזד ניתן לזכות לכפרה על ידי נתינת מטבע בלבד, וכי אפשר בפעולה קטנה כזו לכפר על חטא גדול כל כך? ולכן כיוון הפייטן בלשונו: "בְּשִׁמְעוֹ אִמְרוּ וְנִתְּנוּ אִישׁ כּוֹפֵר, פֶּן בָּמָה יִתְרָצָה אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֵר. יֵצֵר מֶה יִתֵּן פְּדִיּוֹן נַפְשׁוֹ, וְיִמָּצָא חֲנוּכָה פְּנֵי שׁוֹם נַפְשׁוֹ". כלומר, איך יתכן שבדבר מועט כזה יתרחצ השי"ת וימציא כפרה.

הראה לו הקב"ה: "מטבע של אש" אין נפק"מ מה תיתן וכמה תיתן, העיקר שתיתן זאת באש קודש ובתעברת השתוקקות פנימית טהורה, מתוך שאיפת אמת לזכות לקרבת אלוקים. כאשר הנתינה היא באופן כזה, אין אכן פלא שאפשר לזכות על ידה אפילו לכפרה על חטא העגל. רחמנא ליבא בעי, והעיקר הוא השאיפה.

היה פעם מעשה אצל מרן הבעש"ט הקדוש הק', שאמר לתלמידיו, "בואו עמי ואראה לכם עבד נאמן אחד, שעושה במעשיו הפשוטים נחת רוח ליצורו, יותר מכל העבודות שלנו ותפילותינו".

נסע עימם ליער אחד, ושם מצאו נער רועה צאן עומד על גבי גבעה, ועיניו תלויות למרום. נתקרבו התלמידים בלאט, ושמעו היאך מדבר הנער כלפי שמיא, ואומר: "רבונו של עולם, מה מאד אני משתוקק לעשות לך נחת רוח ולעבדך באמת, אמנם אני יודע איך לעבדך, כי תורה ותפילה לא לימדוני מעודי, ואף לקרות איני יודע". בסוף נתיישב הנער ואמר, "אקח לי החליל ואזמר לכבודך זמר נאה", והלך הנער וזימר בקול נעים זמר של רועים, עד שאפסו כוחותיו ולא יכול לשורר עוד.

לאחר שנתחזק פתח שוב ואמר, "רבונו של עולם! וכי מה חשובה עבודה קלה כזו בעיניך? אולם מה אעשה ומימי לא למדתי דבר שאוכל לעבדך על ידו". לבסוף נתיישב הנער ואמר, "אם כן אפוא אעשה כנגדך ריקודים נאים, והיו נא ריקודי לפניך לרצון זכבך וכמנחה". ומיד נשא הנער רגליו בריקדה גדולה, והיה מנגלג עצמו מראש הגבעה למטה, וחוזר חלילה.

אך עדיין לא נתקררה דעת, ושוב עמד ואמר, "רבונו של עולם, וכי מה חשובה עבודה קלה זו בעיניך, אולם מה אעשה ואיני יודע דבר אחר מלבד זאת". והיה הולך עצב כה וכה, עד שנתחזק פתאום ופשפש בכיסו והוציא מטבע אחת מזהב. נשא עיניו למרום ואמר, "דבוש"ע, גלוי וידוע לפניך כי מטבע זו היא כל הוני, וקיבלתי חלק עבודתי עד עתה. לרוב אהבתי אותך אני מבקש ליתנה לך במתנה, ואנא יהא מרוצה לפניך כמנחת עניי" ומדי דברו נטל המטבע בידו, וזרקה בכוח גדול לעבר השמיים.

באותה שעה נתגלה לעיני התלמידים כמין יד של אש שיצאה מן השמיים, ונטלה את המטבע אל גבהי מרומים - - -

זהו אפוא "מטבע של אש"! כזה הראה הקב"ה למשה מתחת כסא הכבוד, ואמר "כזה יתנו!"

וכאשר נותנים ישראל מעצמם ככזו אהבה והשתוקקות להשי"ת, שוב אין פלא שאפשר כבר לזכות לכפרה ולחנינה, אף שהוא דבר מועט בעצם.

דברי אלוקים חיים

אמרות קודש ופנינים יקרים, מלוקטים ממשנתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א

קדושת השבת מאירה לאדם שיוכל לעשות בה חשבון הנפש

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם (ל"ה א'). ובגמ' שבת (צ"ז ע"ב) דרש רבי מכתוב זה ל"ט מלאכות האסורות בשבת, "אלה" - מניינה שלושים ושש, "דברים" הוי מיעוט רבים, ונוספו עוד ב', "הדברים" עם ה"א יתירה בראשה - מוסיף חד, הרי ל"ט. ובאזה"ח מקשה עפ"י לימוד זה, דלכאורה לא היה לו לכתוב אלא "אלה הדברים אשר צוה ה' שלא לעשות אותם, שכן ללמד באו אילו מלאכות אסורין בשבת, ומהו "לעשות אותם" דכתיב הכא. ויעו"ש מש"כ ליישב ע"פ דרכו.

ויש לומר דהנה כוח גדול ומעלה נפלאה יש בשבת קודש, שזמנה מסוגל ביותר לחשוב מחשבות טובות של חשבון הנפש וחיפוש אחר המעשים של כל ששת ימי החול שעברו על האדם למן השבת הקודמת ועד לשבת זו בה הוא עומד. ביום השבת זורחת על האדם אור של קדושה וטהרה, וליבו מתעורר להתבוננות במעשיו וחקיקור פועליו, לאמוד במאזני צדק ולשקול בפלס יושר כל הליכותיו ואורחותיו בתורה ובמצוות - האמנם ראויים ונוכחים הם וממלאים אחר רצון הבורא ב"ה, ומהי המלאכה שלרגליו לעסוק בה עוד כדי למלא חובתו בעולמו ולהשלים נפשו בדביקות בבורא ועשיית כל מצוותיו ורצונותיו בשלימות. הנה, אחר שיעשה האדם כן ביום השבת שהוא יום שביתת מלאכה, יום קדושה ומנוחה, אזי ודאי שהשבוע שלאחריו הבא עליו לטובה יהיה מתוקן וראוי יותר ויותר, באופן שכל תהלוכותיו יהיו כולם על פי חוקי ודיני התורה, באהבה ודביקות בבורא כל עולמים, משעת קומו בשחר היום, עדי ערב בעת עלותו על יצועו. חשבון-נפש זה הוא פעולה גדולה ומעשה חשוב עד מאד, ושפיר שייך לקרוא עניין זה בשם "עשייה" - אשר צוה ה' לעשות אותם.

והשומר שבת באופן כזה, שמכוח קדושת השבת מתעוררים בליבו מחשבות טהורות של חיפוש אחר הטוב והשלימות, הרי הימים הבאים אחריו ממילא יהיו מבורכים ונאים במעשיהם, אהובים מרוצים ומקובלים לפני השי"ת, ומן השמיים יסייעוהו לילך בנתיב יושר כל ימות השבוע בניקל ובלא ניסיונות קשים ועיכובי היצר. ובזה יש לפרש הכתוב אחריו "ששת ימים תיעשה מלאכה", דלכאורה היה צריך לומר **תעשה** בלשון ציווי והוראה לעתיד ובלשון נוכח, ומהו תיעשה דמשמע מאילו נעשית מאליה, אלא המרומז דע"י שיתבונן ביום השבת על כל תהלוכותיו ועשיותיו כאמור, ממילא יקל עליו וינעם לו עד מאד לימוד התורה ועבודת הבורא השבוע בששת ימים שאחריו, עד שנדמה בעיניו כמי שנעשים מאליהם בלא יגיעה ועבודה קשה.

'מחצית' השקל דייקא, כי אי אפשר לאדם מישראל שיהא שלם בלא שותפות עם חבריו

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש (פרשת שקלים, שמות ל' ג').

הוי מרגלא בפומיה דהרה"ק כ"ק אאמו"ר זי"ע, מה שאנו אומרים קודם המצוה לשם יחוד וכו' בשם כל ישראל, המכוון בזה שאדם מגלה דעתו שאינו עושה המצוה על דעת הטעמים הגלויים לו בה, שהרי באופן כזה נמצאת המצווה חסרה ח"ו, כי מי האיש אשר יוכל להשיג בדעתו האנושית כוונות עמוקות וטמירות כאשר הן רמוזות וגנוזות בכל מצווה מדעת עליון. לכן אומרים לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה, כלומר שהכוונה העיקרית בקיום המצווה הוא לשם יחוד וכו', ויחד עם ההשתתפות בשם כל ישראל, אפשר לקיים המצווה כתיקונה בצירוף רוב דעותיהם הטהורות של ישראל, מבלי לצמצם ולפגוע ברוחב כוונת המצווה הנסתרות שאיננו משיגים.

ובזה נוכל לבאר טעם מצוות מחצית השקל, מה טעם הביאו דייקא מחצית השקל ולא שקל שלם, ללמדנו שאין בכוחו של אדם להשיג עיקר כוונת המצוה כי אם בשיתוף יחד עם בני"י, וכולם יחדיו בעשותם המצוה, הם מביאים הכפרה האמורה. והוא עניין השיתוף בשם כל ישראל, דכשם שבמצוות שקלים באה הכפרה לישראל ע"י שכל אחד מביא חלקו מחצית השקל, ויחדיו משיגים הכפרה, כך בקיום המצוות עפ"י טעמיהם, ההשתתפות עם דעתם של ישראל מביאה לכך שתתקיים המצווה כהוגן, ויעלה כאילו נתכוון בהם כל הכוונות.

וזהו שאמר הכתוב (שמות ל' ט"ו) "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל לתת את תרומת ה' לכפר על נפשתיכם", פי' הטעם לכך שהעשיר לא ירבה והדל לא ימעיט, הוא מהיות שמצוה זו באה לכפר על נפשתיכם, וזה הוא דווקא ע"י שיתוף אדם עם חבירו להביא קרבן לה', על כן יש לכל אחד להביא מחצית השקל דייקא, לא לפחות ולא להוסיף, כדי שתהיה ההשתתפות של כל כלל ישראל באחדות גמורה ובשווה ממש בלא שום הפרש, והיא כפרה לישראל.

וזהו ג"כ הטעם שנשתנית מצות מחצית השקל מתרומת המשכן, שבתרומת המשכן הביא כל אחד כאשר נדבו ליבו, לפי ששם לא היה הטעם משום כפרה כללית, ולכן היה מותר לאדם להרבות כפי מידת נדיבותו. וממצווה זו יש להקיש וללמוד לכל המצוות כולם, שכאשר רוצים שיתקיימו בשלימות, יש לעשותן בשם כל ישראל באחדות גמורה.

תורת אבות

אמרות טהורות מצדיק הדורות על פרשת השבוע

השבת מקור הברכה

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (ל"ה א').

השמייענו הכתוב כאן, כי אם "ביום השביעי יהיה לכם קדוש", שתשמרו שבת כדאוי וכנוכח, אזי "ששת ימים תיעשה מלאכה" - תזכו שתהא מלאכתכם נעשית מאליה כל ששה ימים, וליבכם יהא פנוי לעסק התורה והמצווה. כי בזכות קדושת השבת באה השפעה טובה על כל השבוע, ע"י שמשמרין אותה כהלכתה, וכמו שאיתא בזוה"ק דמיניה מתברכין כל שיתין יומין. וכאשר שומר אדם שבת במעלה העליונה הזאת, זוכה ונעשה לו כדרך שאמרו חז"ל אצל חסידים הראשונים, שהיו שוהין שעות הרבה בתפילה, ומתוך שחסידים הם תורתם משתמרת ומלאכתם מתברכת, כמו כן השומר שבר כראוי זוכה לברכה מלעילא בששת ימי המעשה.

(דבר חיים)

עיקר הכל הוא להגיע לבחינת "לי"

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציווה ה' לאמר (ל"ה ד').

ופירש רש"י, "זה הדבר אשר ציווה ה' - לי לאמר לכם". ונתחבטו המפרשים בכוונת דבריו, מה בא להשמייענו.

ונראה לי, דשמעתי בשם הרב המגיד מו"מ פירוש הש"ס "דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי" (עירובין נ"ד), והענין דמצינו כמה טרחות ויגיעות יגע האדם בהלולא, ותכלית הכל הוא תיבת "לי" שיקדש החתן הכלה (באמירת 'הרי את מקודשת לי'). כמו כן כל ענייני עוה"ז, תכלית הכל שיזכה לקדש את עצמו לדבק בו יתברך. וזהו כמו 'לי הנ"ל, ודפח"ח.

ובזה יובן "ויקהל משה" שהיה למחרת יום הכיפורים, שהביא לוחות אחרונות שבו כלול כל התורה כולה, מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש (ויק"ר פכ"ד), ועיקר תכלית הכל שיבוא למדריגה "ובו תדבק" שהוא תיבת 'לי' כנ"ל, וזהו שפירש"י "זה הדבר אשר צוה ה' - לי" לאמר לכם, רצ"ל תיבת לי הוא העיקר לאמר לכם, שתזכרו שצריך לעשות כל המעשים כולם בעבור המטרה האחת הזאת, לבוא אל הדביקות בה'.

(תולדות יעקב יוסף)

חשיבות אמירת "לשם יהוד" קודם המצווה

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציווה ה' לאמר (ל"ה ד').

מלת לאמר לכאורה מיותר כאן, ונראה שירמז על מה שמבואר (בזוה"ק בלק קפ"ו ע"ב) בענין כוס של ברכת המזון שצריך המברך שיאמר הב ונברך וכו' בגין דשמא קדישא לא מתברך בברכה דא אלא בהזמנה וכו' עד "דהא כסא דא לקדושא בריך הוא הוי וכו' ובגין כן בעי הזמנה דפומא" וכו'.

ואפשר לזה ירמז הכתוב (דברים כ"ג כ"ד) "מוצא שפתין תשמור ועשית", פירוש שקודם 'תשמור' שתוציא בשפתין לזמן הדבר בפה מלא כדי שיחול הקדושה על הדבר ההוא, ואז 'ועשית' שתזכה לעשייה ממש, כי לא יחול כל כך כוח המקטרג על הדבר ההוא מאחר שכבר הוכן והוזמן לקדושה.

והוא אומר כאן, "זה הדבר אשר ציווה ה' לאמר, קחו מאתכם" וגו', כלומר תחילה 'לאמר' בפה ואחר כך 'קחו מאתכם', כדבר האמור.

(באר מים חיים)

לחנך הידיים למצוות

וכל אשה חכמת לב בידיה טוו (ל"ה כ"ה).

הנה כתיב אצל יעקב אבינו בברכו את מנשה ואת אפרים, "שיכל את ידיו כי מנשה הבכור", ותרגומו שם "אחכמינון לידהו". יש לומר הרמז שם, שבא הכתוב ללמד כי צריך אדם לחנך את ידיו שיהיו רגילים לעשיית מצוות מאליהם, אף בלא מחשבה, כי לפעמים נופל אדם לשכחה ושוכח שיש לו לעשות מצווה פלונית, לכן טוב שיהיו ידיו מחונכות לקיים המצוות אפילו מעצמן. וזה הפירוש "שיכל את ידיו", היינו החכים והשכילים את ידיו לעשות מצוות ומעש"ט מאליהן, "כי מנשה" - מידת השכחה (מלשון 'נשני' אלוקים) "הבכור" - הוא גובר בעולם ומצוי אצל בני אדם, ולכן כדאי שיהיו הידיים רגילות לעשיית טוב מעצמן.

ובכן אפשר לרמז גם כאן, "וכל אשה חכמת לב בידיה" - שהשכילו לחנך את ידיהן ולהרגילן למצוות, "טוו" מעצמם אף בלא ציווי הדעת, על דרך שכתוב "ותעש בחפץ כפיה" שהרצון והחפץ הראויים הם כבר בכפיה, ואין צריכים למחשבה.

(צמח ה' לצבי)

תחילתן יסורין וסופן שלווה

הרה"ק רבי אורי
מסאמבור זיע"א

א' אדר ב' תר"ע

בבית מדרש קטן בעיר קאמארנא, יושב היה הצדיק רבי אורי מסאמבור ז"ע למן הבוקר השכם ועד לאישון ליל, ועובד את קונו עבודה תמה. אברך פלא היה הצדיק רבי אורי, מופשט מכל העולם-הזה והוויתור, ואין לו בחייו דבר מלבד תורה ותפילה וחסידות צרופה. כמו שכח שבית לו עם ילדים קטנים, היה הוגה בתורתו ימים רבים באין מפריע, כשלעצמו אינו צריך מאומה, כי אם פרוסת לחם ומעט מים משבת לשבת.

בני ביתו שראו בדביקותו הגדולה ואהבת התורה היוקדת בו, הניחו לו לנפשו בבית המדרש, והיו מנסים בכוחות עצמם להביא טרף הביתה, להאכיל לחם לפי הטף. נוות הבית הייתה עמלה קשות לפרנסתה, ושלחה ידה במלאכת התפירה כדי להתפרנס על ידה. שעות ארוכות מדי יום הייתה אווזת בידה חוט ומחט, רכונה על אריגי פשתן גס ונוקשה, מהם הייתה תופרת שקים לסוחרים המקום לאחסון סחורתם. קשה הייתה העבודה ומפרכת, אך היא הומתקה ונעשתה קלה, בידיעה שבשכר זאת יוכל הצדיק לישב בשלווה ולשקוד על תלמודו.

העניות בביתו של רבי אורי הייתה קשה, וניבטה מכל פינה. הבית הריקן היה מט לנפול, ומבעד לחלונות השבורים חדר קור מקפיא עצמות. מחסור תמידי שרר בבית, והילדים הרכים היו לבושים בלויי סחבות, מאשר העניקים להם שכנים רחמנים. אולם בכל זאת הייתה השמחה שרויה על פניהם תדיר, והם הסתפקו במועט מתוך אהבה ורצון, שמחים בגורלם ששפר עליהם, להיות בנים לאב צדיק יושב אהלים.

בבוקרו של אותו היום השכימה הצדקת קום כדרכה, ואחר ששילחה את הבנים לבית תלמודם, מיהרה לשוב לעבודתה להשלים את המלאכה הרבה שלרגליה. עד לשעת צהרים עליה להביא אל בית הסוחר את כל מלאי השקים שהזמין, והשעה קצרה ודוחקת. בשעות הבאות נתפרו השקים במהירות בזה אחר זה, ומקץ שעות של עבודה מאומצת נחו בפנית החדר עשרות השקים כשהם סדורים בקפידה זה על גב זה.

כשהמשא הכבד על ידיה יצאה עקרת הבית לעבר ביתו של הסוחר, למסור את השקים ולקבל את שכרה הזעום. במעות המעטות שתקבל תקנה מעט

לחם וחלב לילדיה, עבור ארוחתם היומית. הרחוב היה שטוף בגשמים, וביצות דביקות נקו בצדי הדרכים. תוצאותיה של סופה שהתחוללה בלילה ניכרו היטב בחוצות, ועצים רבים נראו כשהם נוטים על צדיהם, שמוטי ענף ומרוטי צמרת.

לפתע, מבלי משים כשלו רגליה בגזע עץ שבור שנח לצד הדרך, והיא נפלה ארצה בקול חבטה עזה. למשמע הזעקות נזעקו במהירות נשות המקום,

והן מיהרו לתמוך בה ולהוליכה לביתה, לרפא את פצעייה ולהשיב את נפשה. מאן דהו רץ לבית המדרש לספר לרבי אורי את אשר אירע, ולמשמע הדברים נחפז הצדיק לביתו, לראות במה דברים אמורים.

כשהגיע הביתה, מצא המולה רבה והמון מן השכנים מתגודדים במקום ומבקשים להושיט עזר. מכל עבר נשמעו קולות אחרים, מייעצים מה ניתן לעשות כדי להשיב את רוחה של

אז נדברו

פרקי חיים והליכות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה

להוציא הוצאות עבור מצווה

תרומת המשכן, מצווה התלויה בנדבת הלב הייתה. איש לא נצטווה כמה להביא, אלא הכל נעשה רק ברצון הלב, כל אחד עפ"י נדבתו. ובכל זאת, "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר", ויאמרו אל משה מרבים העם להביא מדי העבודה, כלל ישראל יצא מגדרו לקיים את המצווה, והזיל זהב מכיסו בדמים מרובים כדי לזכות לעשות רצון ה'.

ובאמת, כך היא דרך קיום כל המצוות. עבור מצוות יש לשלם, והן נקנות בכסף מלא. והעבודה היא לעשות אותן בשמחה וברצון ולא לחוס על ההוצאות, שהרי זו כל תכליתן של המעות. רבינו ז"ע היה עמל לחנך את צאצאיו כי עבור קיום מצווה "דארף מען זיך לאזן קאסטן", וכאשר תעיד העובדה הבאה, שנשמעה מפי אחד מבניו שליט"א:

"**היה** זה בשנה הראשונה שלאחר נישואי, מטבע הדברים, בהיותי עדיין צעיר לימים, הייתי סמוך על שולחן הוריי, ומעצמי לא היה לי דבר.

יום אחד נודע לי כי אחד ממשפחת בית אבא המתגורר בחו"ל, מתעתד להופיע ארצה ולשהות כאן ימים אחדים, אולם בניגוד לתוכנית הראשונית, לא ניתן היה להזמינו להתארח בבית הוריי, עקב סיבה שנסתבבה באותו זמן.

אמי הצדקנית תליט"א אבתה בכל מאודה להזמין את האורח הנכבד להתארח בביתה כראוי, וצר היה לה על כי נבצר ממנה לעשות כן. ביותר באה במבוכה, לאחר שהלה כבר הוזמן זה מכבר לעשות את ימי שהותו בבית הוריי, ועתה יאלצו להשיב את פניו ריקם. הדבר נודע לי באקראי, ומיד פנית לאימי תליט"א והצעתי כי אני אפנה אל מיודענו ואזמין אותו להתארח בביתי, כאשר תוך כדי כך אתנצל בפניו בשם הוריי, על השינוי שחל במקום האכסניה.

ההצעה נתקבלה בשביעות רצון, ומיד התקשרתי אל המקורב והזמנתי להתאכסן בביתי במשך ימי שהותו בארץ.

ואכן ידידנו קיבל את ההזמנה, ועם הגיעו הניח את מטלטליו בביתי, כאשר אנו מציננו משתדלים לכבדו ולהנעים עליו את שהותו ככל האפשר.

אך דא עקא, באותם ימים הייתי כאמור צעיר לימים וחסר כל, ועד מהרה נוכחתי כי מצוות הכנסת אורחים כרוכה בהוצאות לא מעטות... היה עלינו להכין לכבוד האורח סעודות ראיות בכל יום, וידי הריקנית לא השיגה כדי הוצאה זו. בימים הראשונים עוד עלה בידי איכשהו להסתדר, באמצעות סכום קטן שהיה בידי, אולם כאשר נקפו הימים גיליתי כי תם הכסף, ואין בידי לכבד את האורח הנכבד כראוי. נאלצתי שלא בטובתי ליטול הלוואה, על אף שלא ידעתי מניין תשיג ידי לפורעה.

לאחר שחלפו עוד ימים אחדים והאורח עודנו בביתי, לא נותרה בידי ברירה ופנית אל אאמו"ר הקוה"ט זיע"א, ובמבוכה סיפרתי לו על ההוצאה שלרגלי - אשר אינני יכול לעמוד בה, מתוך תקווה כי אבי צוק"ל יתמוך בידי ויתן בידי מעות לצורך כך. **אולם** אבי הק' פנה אליי בנועם ואמר: "בני היקר, וכי מה אתה חושב, שמצוות מקיימים רק כאשר נוח? זוהי מצווה גדולה שנזדמנה לך, ועליך לקיימה בשמחה ובשלימות, מבלי להשגיח על הוצאות של ממון וכדומה".

רבינו זיע"א שוחח עימי עוד מעט בסגנון זה, כאשר לבסוף יצאתי מחדרו בידיים ריקניות... אמנם בליבי החלטתי כי אעמוד במשימה כראוי, ואקיים את המצווה בשלמות ויהי מה.

רק לאחר תום תקופה ממושכת נפרד מעימנו האורח החשוב, ופנה לשוב אל ביתו בשלום.

למחרת היום נקראתי לבוא אל אבי הק', וכאשר עמדתי לפניו, הוציא רבינו מן התיבה מעטפה חתומה, והושיטה לי בחיזוק נלבב.

"**הא** לך עבור כל ההוצאות שהיו לך בשבועות האחרונים בעקבות ההכנסת-אורחים" - אמר לי רבינו, והוסיף: "הן האורח שלך - שלי הוא, ולי הוא היה מיועד. ובכן תשואות חן לך על שמילאת את מקומי בהכנסת האורח, אולם ההוצאות הם עלי ורק עלי".

הנבטי בפני אבי הק' בפליאה, ורבינו אשר השגיח בפליאתי, נענה והסביר לי: האמת היא שכבר מלכתחילה היה מנוי וגמור עימי לשאת בכל הוצאות האירוח, אלא שלא רציתי לומר לך זאת מקודם, כדי ללמדך היאך ובאיזה אופן צריך לקיים מצווה! כי את המצוות צריך לקיים בשמחה ו"בכל מאודך", וכדאי להוציא עליהם הוצאות הרבה בשביל לעשות רצון אבינו שבשמיים".

הצדקת. זו יעצה להשקוה כוסית י"ש, וקול אחר קרא להאכילה כפית של דבש. זה טען שיש להביא מרקחת בשמים, ואילו אחרים האיצו לחמם מים ולהכין משקה חם.

עיני הכל ננעצו באבי המשפחה שהופיע בפתח הבית, ועוד בטרם הספיק לפסוע פנימה, פנו אליו בדחיפות וביקשוהו שיראה להם היכן מונח הי"ש. הצדיק פשט את ידיו לצדדים, והפטיר בלחישה כי דבר כזה אינו בנמצא בבית כלל... ביקשו למצער שיביא מעט דבש, אך עיני הצדיק התרוצצו אנה ואנה, משיבות בעצמן שאף דבש אינו קיים. לבסוף התפשרו השכנות המסורות, וביקשו רק דבר מאכל כלשהו להשיב את נפש האם, יהיה מה שיהיה. הצדיק החל לפשפש בתיבה הריקנית, אולם לא מצא בה מאומה. רצו ליטול מעט עצים ולהסיק את התנור, אך מהם לא היה.

כאן פקעה סבלנותם של אחדים מן השכנים, והם פתחו בצעקות רמות על החסיד הפרוש, זה שאין לו בעולמו דבר מלבד תורה ותפילה, והוא מפקיר את משפחתו לחיי עוני ומחסור משוועים. "וכי אינך מתבייש?" גערו בו, "לא עולה בדעתך לצאת לפרנס את משפחתך, ועתה ראה מה אירע לה לצדיקה בעקבות עבודתה הקשה! ואף כוס של מים אין למצוא כאן... בושע וכלימה!"

ראה הצדיק שצרתו צרה, הקולות הולכים וגוברים מכל עבר ואין לו מושיע, הסתובב בשררן לב ויצא את הבית, בורח הרחק כמטחווי קשת... נפשו נכספה ברגעים אלה לעלות ולחלות את פני רבו הקדוש, הרה"ק רבי שלום מבעלזא ז"ע, וממחשבה למעשה החל לצעוד רגלית לעבר עיירת רבו. בעוד פיו ממלמל תפילה חרישית להחלמתה של עקרת הבית, עשו רגליו את דרכם החוצה מן העיירה, אל עבר למברג העיר הגדולה אשר על הדרך בואכה בעלזא.

בשעת ליל מאוחרת הופיע הצדיק בשערי למברג, כשרגליו נשרכות באפס כוח ונפשו על סף עילפון. זה כמה ימים לא בא דבר מאכל אל פיו, ועתה מחמת קושי הדרך נחלש גופו עד כדי סכנת נפשות. עלטה סמיכה שלטה ברחובות, ונפש חיה לא נראתה בהם. חיפש רבי אורי בעיניו אחר ניצוץ של אור הבוקע מאחד החלונות, שמא ישנו יהודי שטרם עלה על יצועו, אולם רק חשיכה עבוהה כיסתה את הכול. בלית ברירה הועיד רבי אורי את רגליו לבית המדרש, ולמזלו מצאו פתוח. הוא נכנס פנימה ונפל על הספסל באין אונים, ובשארית כוחותיו קירב אליו ספר מעל השולחן.

לפתע נשמעה אוושה חרישית מכיוון הדלת, ואל בית המדרש החשוך נכנס אדם ופנה הישר אל רבי אורי. "הא פנה אליו ושאל בקול נלבב, "מה לך כאן ידידי, שמא נצרך אתה לדבר מה? ומדי דברו פנה האיש לעבר ארון שבירכתי בית המדרש, הוציא מתוכו כיכר לחם וצלוחית י"ש, והניחו לפני רבי אורי. "קום נא, חביבי, טול את ידיך והשב את נפשך כמעט מזון ומשקה, הן רעב אתה

שונה הלכות

מדור לשינוני הלכות ופסקי דינים

הלכות קידוש לבנה [ג]

ט. י"א שאם מקצת הלבנה נראית בבירור אף שחלקה מכוסה מותר לברך עליה (הליכות שלמה, אשל אברהם, לקט יושר).

נוסח ואופן אמירת 'קידוש לבנה'

י. י"א שבשעת קידוש לבנה יעמוד ופניו כנגד הלבנה (לבוש מרדכי) וי"א שפניו יהיו לצד מזרח אף שהלבנה בדרום (ברכת הבית, תוספת חיים).

יא. ברכת קידוש לבנה יש לאומרה בעמידה שהרי הוא כמקבל פני שכינה [אמר אביי הלכך צריך למימרא מעומד] (שו"ע סעיף ב').

יב. קבלה מהאריז"ל לומר קודם הברכה הללו את ה' עד חק נתן ולא יעבור (באר היטב סק"ח) קול דודי דופק נוהגים לומר ע"פ קבלה מרבי יהודה החסיד, והשל"ה כתב לומר שיר למעלות אשא עיני, והללו קל בקדשו וכו' (שם).

יג. מנהג אמירת שלום עליכם נובע מכך שאומרים כשם שאני רוקד וכו' ותפול עליהם אימתה וכו', לכך מיד אומר לחבירו 'שלום עליכם' לרמז לו שאין כוונתו באמירת תפול עליהם וכו' עליך אלא על שונאי ישראל (משנ"ב סקט"ז).

בשבת

יד. אין אומרים קידוש לבנה בשבת לכתחילה, וטעם הדבר בעיקר ע"פ קבלה (משנ"ב סק"ב).

טו. אמנם אם היום האחרון לאמירת קידוש לבנה חל בשבת ועדיין לא בירך, יברך בשבת 'קידוש לבנה'.

ריקודים ומחולות

טז. ענין הריקודים והשמחה בקידוש לבנה יש בהם סודות גדולים ע"פ קבלה (דרכי משה).

יז. הלבנה מסמלת התחדשות מחודשת בכל חודש ומרמזת לעם ישראל 'שהם עתידים להתחדש כמותה' ולחדש את ברית הנשואין בין כלל ישראל לאביהם שבשמים, וזה הטעם ע"פ הפשט למנהג לרקוד לאחר 'קידוש לבנה' כמו בחתונה. (רמ"א שם סעי' ב' בשם רבינו בחיי).

יח. לאחר שסיים לברך את ברכת 'קידוש לבנה' ילך לביתו בלב טוב (טור סוף סי' תכ"ו)

מי חייב בקידוש לבנה

א. נשים פטורות מקידוש לבנה משום דהוי מצות עשה [מדרבנן] שהזמן גרמא, ואף שישנן מצוות עשה שנשים קיבלו על עצמן כגון שופר וכדו', מכל מקום קידוש לבנה לא יברכו (מ"א סי' תכ"ו).

ב. קטן שהגיע לחינוך שידע ומבין למי מברכים [כבן שש שבע] מחנכים אותו לברך ברכת הלבנה (משנ"ב סי' תכ"ו סק"א).

ג. סומא חייב בברכת קידוש לבנה משום שנהנה מאור הלבנה על ידי שאחרים מוליכים אותו לאורה (משנ"ב שם).

ד. מי שנעשה באמצע החודש בר מצווה שלאחר שייעשה בר מצווה עדיין יהיה הזמן ראוי לקדש הלבנה, אינו צריך להמתין לקדש הלבנה עד לאחר שיתחייב בעול תורה ומצוות ויכול לברך על הלבנה עוד לפני שנעשה בר מצווה, [טעם הדבר, משום שמצות קידוש החודש הינה מדרבנן לפיכך אין ענין שימתין עד שיהיה בר מצווה משום שאף לפני הבר מצווה חייב במצווה מדרבנן מדין חינוך] (הליכות שלמה פט"ו סי' א') והרוצה להחמיר יבקש לשמוע מאחר וייצא ממנו ידי חובתו לאחר הבר מצווה (שו"ת יביע אומר).

ראיית הלבנה בבירור

ה. מעיקר הדין מותר לברך על הלבנה אפי' כשמכוסה בענן ומסך קלוש כל זמן שהלבנה נראית דרכה ויכול להכיר דברים הנכרים לאורה (מג"א סק"א שם) אמנם רבים נהגו להקפיד כדברי החיד"א 'שאפי' יש ענן דק עליה לא יברך', (מורה באמצע סי' ו' אות קפ"ד), אמנם אם יש חשש שעל ידי שימתין עד שתהיה הלבנה גלויה ללא שום ענן ישכח לברך, אין להמתין על כך.

ו. התחיל לברך ובאמצע הברכה נתכסתה הלבנה, גומר הברכה ואינו צריך להמתין עד שיתפזרו העננים.

ז. לכתחילה לא יתחיל לברך כשמסער שבאמצע הברכה יכסו העננים את הלבנה (מ"א שם בשם הרדב"ז).

ח. אין מקדשים הלבנה אלא לאחר צאת הכוכבים ולא בזמן בין השמשות, משום שבליה אור הלבנה מאיר יותר ונתנים לאורה משא"כ בזמן בין השמשות אין משמעות כל כך לאור הלבנה (שו"ע שם סעי' א').

המשך היולא דצדיקאי

מאד ועליך לטעום מאומה!.

ציית רבי אורי ללא אומר, נטל את ידיו ובירך על הפת שלפניו. לאחר ששבע דיו ורוחו שבה אליו, בירך רבי אורי על המזון כשהוא מודה להקב"ה על ההצלחה הבלתי צפויה, ופנה לנוח מעט על הספסל.

באשמורת השחר נשמעו פסיעותיו הכבדות של הגבאי הזקן, שהשכים קום כמנהגו להסיק את התנור ולהכין את בית המדרש לתפילה. בהיכנסו, ראה לפניו הלך יושב על הספסל ורכון על ספר, אך לא שת ליבו אליו. אולם אחרי דקות, כאשר פתח את הארון וראה כי נעדרים משם כיכר הלחם וצלוחית היי"ש, חשד מיד כי יד ההלק בדבר. הוא פנה אליו בזעם וחקר אם שלח ידו בלחם, ורבי אורי השיב כי אכן אכל את הלחם, לאחר שאיש אחד נתנו לו וציווהו לאכול.

חרה אפו של הגבאי הנבער, והוא שלח את ידו והיכה את רבי אורי. דעתו לא התקררה, והוא ביקש לשוב ולהכותו בשנית, אלא שאז נפתחה הדלת, ואל בית המדרש נכנס האיש וקרא לעבר הגבאי, "עצור! רבי אורי הקאמאראנא איננו גנב חס ושלום! אני הבאתי לו את הלחם לאכול, משום שהיה נתון בסכנת נפשות!."

רק ממשמע הגבאי את הדברים הללו, נחה דעתו והוא עזב את הצדיק לנפשו.

למחרת הגיע רבי אורי לחצר רבו בבעלזא, ולאחר שנטל שלום החל לתנות את מצבו הדחוק. כאשר המחסור בביתו חמור כל כך עד שאין בנמצא אפילו גרגר של סוכר להשיב בו נפש. הוא סיפר לרבי את אשר אירע בביתו ביום האתמול, ואת הגערות שספג משכניו על בטלנותו הרבה, שאינו מסוגל להמציא פרנסה למשפחתו.

שמע הרה"ק מבעלזא את הדברים ונענה: "נו, לך יש דאגות פרנסה? הרי מקובל בידינו שמי שנגלה אליו אליהו הנביא, שוב אין לו לדאוג על פרנסה כלל!

- ואתה, הרי אליהו זכור לטוב נגלה אליך פעמיים בליה אחד, כלום צריך אתה לדאוג על פרנסה?" - - -

כיון ששמעו החסידים את דבריו של הרבי יוצאים מפורשות מפיו, מיד נטפלו אל החסיד הקדוש והחלו קוראים לפניו 'רבי', 'צדיק', ולא הניחו לו עד שהלבישוהו בחלוקת דרבנן והכתיריהו על דעת הקהל להתחיל להנהיג עדה בישראל. רבו הרה"ק מבעלזא סמך שתי ידיו עליו באותו מעמד, וציווהו לשוב לביתו ולא להיסתר עוד, כי הגיעה שעתו להתחיל להשפיע על עם ה' תורה וחסידות.

ומאותו יום ואילך שוב לא ידע רבי אורי מחסור, והמוני חסידים נכרכו בעקבותיו ונעשו לו תלמידים מובהקים.

קהל עדת חסידי נדבורנה בארה"ק
בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א
קריית נדבורנה

בס"ד

רחמנא אידכר לן זכותיה דיעקב שלימא

במלאת ארבע שנים להסתלקות אבינו רועינו
כ"ק מורן אדונו מורינו ורבינו הקוה"ט צצוקללה"ה

יערוך כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א את שולחנו הטהור
סעודת ההילולא המרכזית

במעמד מורן ורבנן, אדמו"ר"ם, רבנים חשובים, צאצאי כ"ק רבינו ז"ע,
מוריצי תורה וחסידות וברוב עם קהל אנ"ש תלמידיו ומעריציו

ביום ד' פר' ויקרא, ליל ההילולא, בשעה 8:30 בערב
בבית מדרש הגדול בקריית נדבורנה יע"א
תפילת מעריב בשעה 8:00 בערב

סיום ששה סדרי משנה וסיום הש"ס
שנלמד ע"י קהל אנשי שלומנו בכל מקומות מושבותיהם
ייערך לטובת נשמתו הטהורה

זכותו יגן עלינו והוא ימליץ טוב בעדנו